Moederliefde

Zelf eten is nog niet zelfstandig zijn.

Over de tijd die kittens krijgen om op te groeien.
En waarom wij verder kijken dan wat wettelijk mag.

Zelf eten is nog niet zelfstandig zijn.

Over moederliefde, opgroeien en de tijd die we kittens geven.

“Ze eet zelf en ze gaat op de kattenbak.” Ja. Maar sinds wanneer betekent dat dat je je moeder niet meer nodig hebt?

Ik snap het hoor. Je bent verliefd op dat kleine snoetje en je wilt haar het liefst gisteren al thuis hebben. En soms hoor ik: “Maar met zestien weken zijn ze al zo groot. Dan is het kitten er toch al vanaf?”

Nou, lieve mensen… het zijn gewoon nog kittens. Met hun heerlijke grappen en grollen, gekke sprongen en ontdekkingstochten. Een iets groter lijfje maakt ze echt niet ineens volwassen.

Laat je dus niet alleen door het formaat verleiden. Dat piepkleine frummeltje blijft maar heel even zo klein. Jullie gaan hopelijk nog jarenlang samen een leven delen. Dan wil je toch ook aandacht voor hoe ze zich ontwikkelt, zich veilig voelt en contact met je aangaat?

Ik gun haar tijd om te ontdekken, met spanning te leren omgaan en weer tot rust te komen. Om vanuit die basis verbinding te zoeken. Haar welzijn weegt voor mij zwaarder dan onze wens om haar zo klein mogelijk mee naar huis te nemen.

Dat betekent niet dat later verhuizen ieder gedragsprobleem voorkomt. Wel dat ik haar ontwikkeling serieus wil nemen. Bij ZenDolls verhuizen kittens daarom vanaf zestien weken. En ook mama telt mee: hoe gaat het met háár?

Dus ja. Dan liever een iets groter klein frummeltje. Lijkt mij. Eentje dat de tijd krijgt om kitten te zijn.

Liefs, Kelly & de poezels

Je haalt straks een kitten in huis. Tot die tijd heeft ze ook al een leven.

© 2026 Kelly Schockman | ZenDolls · Moederliefde

Te groot om te wennen? Echt niet.

Waarom ik juist vertrouwen heb in dat iets grotere kleine frummeltje.

“Maar als een kitten met twintig weken komt, kan ze dan nog wel aan ons wennen?” Die vraag kreeg ik laatst. En eerlijk? Ik kijk daar juist anders naar.

In mijn optiek kan een kitten met een stevige basis juist béter wennen. Hoe meer veiligheid, liefde en passende begeleiding ze heeft gekregen, hoe steviger ze in haar schoenen kan staan. Die extra weken zie ik dus niet als tijd die jullie band in de weg zit.

Dan bedoel ik natuurlijk wel een leefomgeving die ertoe doet. Waar ze echt kat kan zijn. Waar ze met mama en haar nestgenootjes kan opgroeien, spelen en ontdekken. Waar haar grenzen worden gezien en waar ze ook zelf iets te kiezen heeft. Alleen langer ergens blijven is niet waar het mij om gaat.

Ik gun haar ervaringen waar ze op kan terugvallen. Iets nieuws ontdekken en daarna weer ontspannen. Contact zoeken en ook afstand mogen nemen. Liefde en begeleiding krijgen terwijl haar wereld stap voor stap groter wordt. Dat is de basis die ik haar wil meegeven.

Daarom denk ik niet: oei, ze is al twintig weken, nu wordt wennen moeilijker. Ik denk: wat fijn als ze die tijd goed heeft kunnen gebruiken. Dan komt ze met meer ervaringen en een stevigere basis bij jullie. In mijn optiek helpt dat haar juist om de overstap te maken en zich met jullie te verbinden.

Dat is mijn persoonlijke overtuiging en de blik van waaruit ik onze kittens begeleid. Hoe een individueel kitten went, blijft ook afhangen van haar karakter, gezondheid, eerdere ervaringen en haar nieuwe thuis. Die aandacht houdt bij de verhuizing niet op.

Dus nee, je hoeft haar niet zo klein mogelijk mee te nemen om haar liefde te winnen. Ik geef je liever een iets groter klein frummeltje mee dat al een fijne basis onder haar pootjes heeft. Jullie hebben daarna nog zoveel samen te ontdekken.

Een stevige basis neem je mee. Ook naar een nieuw thuis.

© 2026 Kelly Schockman | ZenDolls · Moederliefde

Mama is meer dan een melkbar.

Wat zie je als je verder kijkt dan haar voerbakje?

Een kitten dat een bordje leeg eet, laat je zien dat ze vaste voeding kan eten. Daar mogen we blij mee zijn. Maar daarmee weten we nog niet hoe ze omgaat met afstand, een nieuwe omgeving of het wegvallen van vertrouwd gezelschap.

De voorlichting van het Kattengedragsadviesbureau en de moederliefdefolder van de Feline Welfare Foundation vragen aandacht voor dat verschil: moederzorg gaat over meer dan melk. Ze adviseren kittens zestien weken bij hun moeder te laten. [1, 2]

Kijk maar eens naar het contact. Wie zoekt wie op? Waar gaat een kleintje liggen als ze moe is? Kan ze toenadering zoeken en daarna weer haar eigen gang gaan? Dat vind ik veel interessanter dan alleen de vraag of ze haar eten al zelf opeet.

Ook wanneer een kitten nog bij mama sabbelt, hoeven we dat niet meteen weg te verklaren met: ze heeft toch al gegeten? Contact kan een andere betekenis hebben dan een volle buik. En mama mag daarin haar eigen ruimte hebben.

Natuurlijk kunnen wij een kitten liefde, warmte en veiligheid bieden. Dat wil ik straks ook heel graag van haar nieuwe mensen. Maar ik wil die liefde niet gebruiken als reden om het contact met mama eerder af te breken dan ik nodig vind.

Even vanuit haar vachtje: zij weet nog niets van jouw mooie plannen. Zij kent het leven waarin ze wakker wordt.

Zelf kunnen eten vertelt iets over eten. Het vertelt niet het hele verhaal.

© 2026 Kelly Schockman | ZenDolls · Moederliefde

Ook een “nee” hoort bij opgroeien.

Ruimte voor contact. En ruimte om even geen contact te willen.

Mama loopt weg. Een kitten mag even niet drinken. Of ze kiest een plekje waar de kleintjes haar niet meteen achterna kunnen. Dan hoor je al snel: “Zie je wel, ze is er klaar mee.”

Maar is dat werkelijk wat er gebeurt? Of wil ze op dát moment gewoon rust? Een moment van afstand vertelt mij niet dat de hele moeder-kindrelatie voorbij is. Het KGA beschrijft ook het geleidelijk begrenzen door moeder als onderdeel van de ontwikkeling. [1]

Daarom wil ik een omgeving waarin mama zelf kan kiezen. Dichtbij zijn, weglopen, hoog liggen, terugkomen. En waarin de kleintjes haar niet voortdurend hoeven te volgen omdat er nergens anders iets te beleven valt.

Bij ZenDolls maken we hun wereld stap voor stap groter. Ze leren het gewone leven kennen, met plek om zich terug te trekken. Contact met mensen mag fijn en voorspelbaar worden. Een slapend kitten hoeft niet wakker gemaakt omdat wij nu even willen knuffelen.

Ik kijk naar het geheel: gaat een kitten zelf op onderzoek uit? Zoekt ze contact? Kan ze na het spelen weer ontspannen? Wat gebeurt er als iets haar verrast? Dat zijn vragen waarmee ik haar leer kennen, geen examen dat ze moet halen.

En ondertussen blijven er haar nestgenootjes. Om mee te spelen, tegenaan te slapen en samen de wereld te ontdekken. Ik zie die weken als tijd waarin hun leven verder groeit. Er hoeft niets gehaast te worden omdat wij al klaarstaan.

Mama mag afstand nemen, zonder dat wij meteen het afscheid regelen.

© 2026 Kelly Schockman | ZenDolls · Moederliefde

Twaalf weken?
Ik geef ze meer tijd.

Vanaf zestien weken, met aandacht voor het individuele kitten.

“Maar twaalf weken is toch al netjes?” Ik begrijp die gedachte. Zeker wanneer je ook kittens veel jonger ziet vertrekken. Toch kies ik bij ZenDolls bewust voor meer tijd bij mama en het nest.

Er is onderzoek dat die aandacht voor de scheidingsleeftijd ondersteunt. Ahola en collega’s onderzochten via vragenlijsten 5.726 katten. Vóór acht weken gescheiden katten vertoonden vaker agressie tegenover onbekenden dan katten uit de groep van twaalf tot dertien weken. De groep van veertien tot vijftien weken vertoonde minder overmatig wassen dan die van twaalf tot dertien weken. [3]

Met overmatig wassen bedoelen we niet het gewone dagelijkse poetsen, maar veelvuldig en herhaald likken aan de vacht. Dat kan een manier zijn waarop een kat met spanning omgaat. Het gaat dus om méér dan een schoon vachtje: dit gedrag kan ons vertellen dat een kat zich niet prettig voelt. Wel moeten lichamelijke oorzaken, zoals jeuk of pijn, door een dierenarts worden onderzocht. [5]

Ahola onderzocht hier wasgedrag, niet rechtstreeks hoeveel stress de katten ervoeren. Het onderzoek laat verbanden zien. Het bewijst niet dat één verhuisleeftijd het hele latere gedrag bepaalt. Het bewijst ook niet dat op de dag dat een kitten zestien weken wordt ineens alles anders is.

Mijn keuze is daarom helder: vanaf zestien weken, zoals ook het KGA adviseert, én zorgvuldig kijken naar het kitten en haar omstandigheden. De leeftijd is een onderdeel van onze zorg. De manier waarop die weken worden ingevuld, hoort daar net zo goed bij.

Ik wil geen weken tellen terwijl een kitten nauwelijks iets mag ontdekken. Ik wil tijd voor vertrouwd contact, nieuwsgierigheid, rust en het gewone gezinsleven. En ik wil een verhuizing voorbereiden die past bij háár.

Meer tijd hier betekent ook meer tijd om haar te leren kennen. Zodat we straks samen kunnen kijken welk gezin en welk kattengezelschap bij haar passen. Je deelt tenslotte straks veel meer dan alleen de kittentijd.

Zestien weken is bij ons het beginpunt voor verhuizen, geen automatische vertrekdatum.

© 2026 Kelly Schockman | ZenDolls · Moederliefde

Wat je niet ziet naast dat voerbakje.

Naar de vijftien redenen van Elles Nijssen / KGA [1].

1. Katten zijn moederskindjes.
De band met moeder houdt niet op zodra kittens zelf eten. Waar voldoende voedsel, water en schuilplekken zijn, kunnen verwante katten langdurig samenleven. Zelf voedsel kunnen opnemen betekent dus niet dat het contact met mama geen betekenis meer heeft.

2. Zonder moeder overleven vraagt veel meer dan zelf eten.
In de natuur moeten jonge katten ook voedsel vinden, gevaar herkennen en beschutting zoeken. Moeder biedt bescherming en begeleiding terwijl die vaardigheden groeien. Een verzorgd kitten in een warm huis lijkt daardoor eerder zelfstandig dan het in alle opzichten is.

3. Omgaan met katten moet je leren.
Tussen ongeveer acht en zestien weken doen kittens belangrijke sociale ervaringen op met moeder en andere katten. Tijdens contact en spel oefenen ze toenadering, afstand en grenzen. Mensen kunnen liefde geven, maar vervangen die dagelijkse omgang met soortgenoten niet.

4. Ook het gezichtsvermogen ontwikkelt zich nog.
De ogen gaan vroeg open, maar kunnen kijken is niet hetzelfde als volledig uitgerijpt zien. De oorspronkelijke vijftien redenen noemen de verdere ontwikkeling van het gezichtsvermogen als aandachtspunt. Wat een kitten al zichtbaar kan, vertelt niet alles over haar lichamelijke ontwikkeling.

5. De ondervacht ontwikkelt zich nog.
Een pluizig kitten is nog geen volwassen kat met een volwassen vacht. De ontwikkeling van ondervacht en het op temperatuur blijven horen daarom bij de zorg voor jonge kittens. Alleen op formaat beoordelen of een kitten al zelfstandig genoeg is, doet daar geen recht aan.

6. Vroege scheiding kan veel stress geven.
Moeder, vertrouwde geuren en bekende katten vormen de omgeving waarin een kitten is opgegroeid. Die tegelijk verliezen is een grote verandering. Een veilige nieuwe woning neemt niet automatisch de spanning van dat afscheid weg.

7. Vroege stress kan doorwerken in de stressrespons.
Ervaringen in de vroege ontwikkeling kunnen invloed hebben op hoe een dier later met spanning omgaat. Daarom verdient scheidingsstress aandacht. Het gaat om ruimte voor geleidelijke ontwikkeling en het beperken van onnodige belasting in een jonge levensfase.

Jij ziet een kitten dat mee kan. Wat heeft zij nog nodig?

© 2026 Kelly Schockman | ZenDolls · Moederliefde

Opgroeien mag in haar tempo.

Waarom moederzorg verder gaat dan melk en voeding.

8. Stressgevoeligheid kan latere veranderingen moeilijker maken.
Een verhuizing, een ander dagritme of verlies van een huisgenoot kunnen spanning geven. Kunnen herstellen na spanning is daarom belangrijk voor het hele kattenleven. De vroege leefomgeving en ervaringen maken deel uit van die ontwikkeling.

9. De afweer is nog in ontwikkeling.
Jonge kittens bouwen hun eigen weerstand op. Stress en ziekte kunnen elkaar beïnvloeden. Daarom horen aandacht voor moederzorg, een passende leefomgeving, goede voeding, hygiëne en veterinaire begeleiding bij elkaar wanneer een kitten opgroeit en gaat verhuizen.

10. Drinken en sabbelen bieden ook vertrouwd contact.
Kittens kunnen nog bij moeder sabbelen wanneer ze al vaste voeding eten, soms ook wanneer er geen melk meer komt. Het contact draait dan niet alleen om voedsel. De overgang naar zelfstandigheid omvat ook het geleidelijk veranderen van die nabijheid.

11. De zoogperiode hangt samen met latere gewichtsontwikkeling.
In de moederliefdevoorlichting wordt korter dan dertien weken zogen in verband gebracht met meer overgewicht en obesitas. Daarbij wordt leptine besproken, een hormoon dat betrokken is bij verzadiging. De zoogperiode verdient dus aandacht naast het moment waarop vast voedsel wordt gegeten.

12. Ook een verband met blaasproblemen wordt genoemd.
Korter dan dertien weken moedermelk krijgen wordt in de oorspronkelijke lijst gekoppeld aan meer blaasproblemen op latere leeftijd. Dat vraagt aandacht voor de vroege ontwikkeling; een langere zoogperiode is geen garantie dat een kat later geen blaasproblemen krijgt.

13. Moeder leert haar kittens omgaan met grenzen.
Vanaf jonge leeftijd bepaalt moeder steeds meer wanneer en hoe lang drinken of sabbelen mogelijk is. Zo krijgen kittens geleidelijk ervaring met niet altijd hun zin krijgen. Dat moeder soms wegloopt, betekent niet automatisch dat haar rol voorbij is.

14. Zelfstandig worden is een geleidelijk proces.
Spenen gaat over meer dan stoppen met melk drinken. Ook de sociale band en het gedrag tussen moeder en kittens veranderen stap voor stap. Minder drinken, meer ontdekken en toch nog moeder opzoeken kunnen naast elkaar bestaan.

15. Ook het welzijn van de moeder telt mee.
Bij het scheiden van een nest gaat het niet alleen om de kittens en hun nieuwe mensen. Ook moeder heeft een band met haar kleintjes. Haar gezondheid, gedrag en contact met het nest horen daarom bij een zorgvuldige afweging over het afscheid.

Daarom kiezen wij voor verhuizen vanaf zestien weken.

© 2026 Kelly Schockman | ZenDolls · Moederliefde

“Maar het mag toch?” Ja. En dan?

Ook mama verdient een leven waar we zorgvuldig over nadenken.

Volgens de Nederlandse regels mag een kitten vanaf zeven weken van de moeder worden gescheiden. Voor nestjes geldt maximaal twee in twaalf maanden én maximaal drie in vierentwintig maanden. Dat zijn de grenzen die RVO op zijn pagina over fokken met katten noemt. [4]

Maar dat iets wettelijk mag, beantwoordt voor mij nog niet de vraag of ik het ook passend vind. Bij de verhuisleeftijd kijk ik verder. En bij onze moederpoezen doe ik dat ook.

Ík wil die nestjes. Zij hebben niet om mijn fokplannen gevraagd. Dan vind ik het mijn verantwoordelijkheid om te kijken naar haar hele leven. Hoe gaat het met haar? Hoe beleeft ze het moederschap? Hoe herstelt ze? En hoe ziet haar toekomst eruit als er geen nestje meer komt?

Binnen ons gastgezinprogramma krijgt een moederpoes maximaal twee nestjes in totaal. Dat is onze eigen bovengrens, geen aantal dat zij moet halen. Als haar gezondheid of welzijn daarom vraagt, stoppen we eerder. Een planning is voor mij geen reden om door te gaan.

Onze ouderkatten wonen in zorgvuldig gekozen gastgezinnen en mogen daar na hun fokperiode blijven. Haar plek op de bank hoeft dus niet te verdwijnen wanneer haar laatste kittens zijn verhuisd.

Ik gun de kleintjes tijd om op te groeien. En ik gun mama een leven waarin ze veel meer is dan de moeder van een volgend nestje. Voor mij horen die twee bij elkaar.

Wat wettelijk mag, is voor mij niet automatisch wat ik voor mijn poezels wil.

© 2026 Kelly Schockman | ZenDolls · Moederliefde

Voorbij dat lieve snoetje.

Verder lezen, verder ontdekken en even anders kijken.

Misschien kijk je na deze gids al een beetje anders naar een nestje. Je ziet die lieve snoetjes nog steeds. Maar je bent ook nieuwsgierig geworden naar het leven eromheen.

Kunnen mama en haar kleintjes in vrijheid ook echt kat zijn? Is er ruimte om te klimmen, te ontdekken, samen te spelen en zelf een fijne plek te kiezen? Groeit hun wereld mee met wat ze aankunnen?

Dat zijn de dingen waar ik naar wil kijken. Hoe ziet hun dag eruit, ook wanneer er niemand op bezoek is? Welke keuzes hebben ze zelf? Wat kunnen ze met hun nieuwsgierigheid en hun behoefte aan contact?

Verder kijken bij een cattery
In onze andere gids, **Vachtje - Kijk eens met me mee**, neem ik je verder mee in het leven achter dat lieve snoetje. Ook papa komt daarin aan bod. Je vindt er vragen die je helpen verder te kijken wanneer je kennismaakt met een cattery. Fijn om naast deze gids te lezen, vóór je verliefd wordt op een kitten.

Even vijf minuten anders kijken?
Er zijn van die dingen waarvan je denkt: huh, serieus? Daar had ik nog nooit bij stilgestaan. Precies die nieuwsgierigheid nodig ik je uit om mee te nemen naar onze Soulmatch-quiz.

In maximaal vijf minuten kom je onderwerpen tegen die je misschien nog nooit zo hebt bekeken. Misschien herken je iets. Misschien ervaar je ineens zo’n aha-momentje. En gaandeweg ontdek je ook hoe we bij ZenDolls naar het leven van katten kijken.

Je vindt de **Soulmatch-quiz op de homepage van www.zendolls.nl**. Ook als je al een kat hebt of geen kitten bij ons zoekt, ben je van harte welkom. Nieuwsgierigheid is genoeg.

Liefs, Kelly & de poezels

Wij stappen eerst in het vachtje van de kat.

© 2026 Kelly Schockman | ZenDolls · Moederliefde

Waar ik op teruggrijp.

Eigen woorden, met aandacht voor wat een bron wel en niet laat zien.

[1] Elles Nijssen | KGA Kattengedragsadviesbureau
“15 redenen om kittens 16 weken bij hun moeder te laten”. Elles Nijssen is onder andere KGA-kattengedragsadviseur en auteur van De Kleine Kattengids. Gebruikt voor het advies over zestien weken en de aandacht voor moederzorg en geleidelijk begrenzen.
Lees het artikel op kattengedragstherapie.nl

[2] Feline Welfare Foundation
“Gun kittens 16 weken moederliefde”. De aangeleverde folder was een vertrekpunt voor deze gids. De folder vermeldt Feline Welfare Foundation als uitgever; het KGA biedt deze folder ook aan.
Lees de oorspronkelijke moederliefdefolder

[3] Ahola, M. K., Vapalahti, K. & Lohi, H. (2017)
Early weaning increases aggression and stereotypic behaviour in cats. Scientific Reports 7, 10412. DOI: 10.1038/s41598-017-11173-5.
Lees het vrij toegankelijke onderzoek
Een vragenlijstonderzoek naar verbanden tussen scheidingsleeftijd en gedrag; geen experiment dat voor ieder kitten een exacte optimale verhuisdag vaststelt.

[4] Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)
“Fokken met katten”. Voor de Nederlandse wettelijke minimumleeftijd en de maximale nestfrequentie. Geraadpleegd op 1 november 2026.
Lees de actuele uitleg van RVO

[5] Cornell Feline Health Center
Cats that Lick Too Much. Over overmatig wassen, stress en het onderzoeken van lichamelijke oorzaken.
Lees de toelichting van Cornell University

Over deze gids
Dit is een zelfstandige ZenDolls-tekst, geen publicatie of goedkeuring van het KGA of de Feline Welfare Foundation. De vijftien redenen zijn in eigen woorden samengevat naar Elles Nijssen / KGA. De volgorde en onderwerpen volgen haar oorspronkelijke lijst. Niet ieder genoemd verband bewijst een oorzaak of één exacte leeftijdsgrens. Het onderzoek van Ahola en de persoonlijke ZenDolls-keuzes worden apart besproken.

Copyright
© 2026 Kelly Schockman | ZenDolls. Alle rechten voorbehouden. Deze gids is bedoeld voor persoonlijk gebruik. Tekst en vormgeving mogen niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming worden overgenomen, bewerkt of opnieuw gepubliceerd, behalve voor zover de wet dit toestaat. Verwijs gerust naar ZenDolls als je anderen op deze gids wilt wijzen.

Vanaf zestien weken verhuizen en maximaal twee nestjes in totaal zijn ZenDolls-keuzes. Ook bij moederzorg kunnen medische of welzijnsomstandigheden een andere afweging noodzakelijk maken. Die vraagt om individuele begeleiding met de dierenarts.